

Komplexné hodnotenie obrany Slovenskej republiky za rok 2009

Obsah:

Úvod.....	2
1 Politicko-strategický rámec.....	2
2 Obranná politika.....	2
<i>Obranná politika a plánovanie.....</i>	<i>2</i>
<i>Ekonomické riadenie rezortu ministerstva obrany a finančné zabezpečenie.....</i>	<i>3</i>
<i>Personálne zabezpečenie rezortu ministerstva obrany.....</i>	<i>4</i>
<i>Legislatívny rámec obrany.....</i>	<i>4</i>
<i>Medzinárodná spolupráca.....</i>	<i>5</i>
3 Ozbrojené sily Slovenskej republiky.....	6
<i>Plnenie prioritných úloh.....</i>	<i>6</i>
<i>Účasť v operáciách a misiách.....</i>	<i>7</i>
<i>Štruktúra ozbrojených síl, doktríny a mobilizačné dopĺňovanie.....</i>	<i>7</i>
<i>Plnenie cieľov síl a rozvoj spôsobilostí.....</i>	<i>8</i>
<i>Výcvik.....</i>	<i>9</i>
<i>Vzdelávanie.....</i>	<i>10</i>
<i>Modernizácia, vyzbrojovanie a komunikačné a informačné systémy.....</i>	<i>10</i>
4 Podpora obrany štátu.....	11
5 Záver.....	12

Komplexné hodnotenie obrany Slovenskej republiky za rok 2009

ÚVOD

Komplexné hodnotenie obrany SR za rok 2009 je základným politicko-vojenským hodnotiacim dokumentom v pôsobnosti Ministerstva obrany SR (ďalej len „MO SR“).

1 POLITICKO-STRATEGICKÝ RÁMEC

1) Bezpečnostné prostredie SR v roku 2009 bolo relatívne stabilné, bez zásadných zmien oproti predchádzajúcemu roku, priaznivo ovplyvňované členstvom SR a väčšiny susedných krajín v NATO a EÚ. V širšom bezpečnostnom prostredí pokračoval trend narastania závažnosti hrozieb nevojenského charakteru, ako sú predovšetkým medzinárodný terorizmus, organizovaný zločin, závislosť na hospodársky dôležitých surovinách a narušenie ich prísunu, nelegálne šírenie zbraní a prejavy radikalizmu a extrémizmu.

Čiastkový záver:

Politicko-strategický rámec umožňoval realizáciu cieľov a úloh obrannej politiky SR.

2 OBRANNÁ POLITIKA

Obranná politika a plánovanie

2) Priority MO SR na rok 2009 a Kľúčové úlohy MO SR na rok 2009 kontinuálne nadväzovali na priority z roku 2008. V dôsledku dopadov ekonomickej krízy na kapitolu MO SR počas roku došlo k úprave priorit MO SR vrátane ich zdrojového zabezpečenia. Koncentráciou zdrojov a včasnou realizáciou súboru racionalizačných opatrení sa podarilo zmierniť jej negatívne dopady a zabezpečiť hlavné úlohy obrany štátu a kľúčové medzinárodné záväzky v oblasti prípravy príspevkov do síl rýchlej reakcie NATO a EÚ a operácií krízového manažmentu mimo územia SR.

3) MO SR sa aktívne podieľalo na vypracúvaní *Koncepcie bezpečnostného systému SR*, ktorou sa vytvárajú komplexné predpoklady pre zmeny v bezpečnostnom systéme. Kontinuálne s tým pokračovala príprava návrhov zmien v obrannom systéme SR.

4) V oblasti krízového riadenia SR bol vládou SR schválený *Katalóg opatrení Národného systému reakcie na krízové situácie*, ktorý je postupne rozpracúvaný príslušnými orgánmi SR. V rámci cvičenia krízového manažmentu EÚ – CME 09 boli precvičené aj komunikačné a konzultačné procesy pri príprave možnej účasti Ozbrojených síl SR (ďalej len „OS SR“) v operácii krízového manažmentu EÚ.

5) Realizáciu vykonávacích dohôd uzatvorených podľa *Zmluvy medzi Ministerstvom obrany SR a Ministerstvom vnútra SR o vzájomnej spolupráci* z 13. 8. 2007 sa skvalitnili mechanizmy medzirezortnej koordinácie pri riešení krízových situácií a mimoriadnych situácií nevojenského charakteru v SR.

6) Implementáciou dokumentu *Plánovanie v rezorte MO SR* schváleného v roku 2008 boli vytvorené predpoklady postupnej racionalizácie a zjednodušenia procesov plánovania. Kontinuita procesov plánovania, programovania, rozpočtovania a obstarávania bola ovplyvnená realizáciou uznesenia vlády č. 93/2009 k návrhu na vytvorenie rozpočtového priestoru na realokáciu výdavkov na udržanie hospodárskeho rastu a zamestnanosti v SR, na základe ktorého boli viazané finančné prostriedky pridelené na rok 2009 pre účely zabezpečenia protikrízových opatrení vlády SR. Realizované hodnotiace procesy MO SR

prispeli k skvalitňovaniu poznávacích a rozhodovacích činností vedenia rezortu ministerstva obrany a ďalších ústavných orgánov štátu.

7) Bola vykonaná racionalizácia štruktúr MO SR a Generálneho štábu OS SR (ďalej len „GŠ OS SR“) s dôrazom na odstránenie duplicitných prvkov a funkcií. Boli zrušené vojenské súdy, pokračovalo prispôsobovanie podriadených súčastí potrebám rezortu ministerstva obrany, predovšetkým zlučováním, reštrukturalizáciou a redukciou počtu zdravotníckych, rekreačných zariadení a prvkov vojenskej technickej a skúšobnej základne. Pokračovala racionalizácia štruktúr Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika (ďalej len „AOS“). V dôsledku uvedených opatrení došlo na MO SR a jemu podriadených súčastiach k redukcii tabuľkových počtov personálu o 26 % a zníženiu prevádzkových nákladov.

8) V rámci systémového riešenia ďalšieho rozvoja rezortu ministerstva obrany v dostupnom ekonomickom rámci pokračovala príprava dokumentu *Rozvoj rezortu ministerstva obrany - Model 2020*.

9) Dôležitou súčasťou plánovacej a riadiacej činnosti MO SR bola aj kontrolná činnosť. Výstupy z kontrol účinne prispeli k odstráneniu nedostatkov, ale aj k zníženiu rizík finančného riadenia v ďalšom období.

10) Plnenie úloh ochrany utajovaných skutočností v rezorte ministerstva obrany bolo zabezpečené. V oblasti personálnej bezpečnosti boli zabezpečené bezpečnostné previerky a bezpečnostné certifikáty. Bol aplikovaný jednotný postup v oblasti administratívnej bezpečnosti. V oblasti fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti bol zabezpečený funkčný systém ochrany utajovaných skutočností. V oblasti šifrovej ochrany informácií boli úlohy splnené.

Čiastkový záver:

Základný cieľ obrannej politiky SR - bezpečnosť občanov a zaručenie obrany štátu - bol zabezpečený. Pokračovalo plnenie úloh definovaných v Obrannej stratégii SR s dôrazom na napĺňanie politicko-vojenskej ambície. Plnenie cieľov a úloh obrannej politiky SR sa realizovalo v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR v oblasti obrany štátu s dôrazom na zvyšovanie účinnosti riadenia a zefektívňovanie využívania obranného potenciálu štátu.

Ekonomické riadenie rezortu ministerstva obrany a finančné zabezpečenie

11) Na základe prehodnotenia implementácie zásad ekonomického riadenia boli praktizované postupy, ktoré prispeli k pružnému a efektívnemu plánovaniu nákladov v dlhodobej a strednodobej fáze obranného plánovania. V ekonomickom riadení boli zrealizované úlohy vyplývajúce z legislatívnych zmien najmä v oblasti financovania, účtovníctva a finančnej kontroly, predovšetkým nové metódy účtovníctva. Prínosom v oblasti skvalitňovania ekonomického riadenia v roku 2009 bolo najmä zavedenie riadenia rizík v rezorte ministerstva obrany.

12) Zákonom č. 596/2008 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2009 boli kapitole MO SR stanovené výdavky vo výške 1 045 712 397 € (vrátane prostriedkov príslušnej časti medzirezortného programu Podpora obrany), čo predstavuje cca 1,65 % z prognózy HDP vo výške 63,33 mld. € a je viac približne o 10,2 mil. € oproti schválenému rozpočtu roku 2008. Upravený rozpočet výdavkov kapitoly MO SR bol 968 888 508 €, pričom rozdiel medzi schváleným a upraveným rozpočtom výdavkov predstavuje zníženie o 7,35 %. Podiel upraveného rozpočtu na HDP bol 1,53 % (prognózovaná výška HDP – 63,33 mld. €, zdroj: *Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve v roku 2009*, informácia na rokovaní vlády SR 10. 3. 2010).

Čiastkový záver:

Prijatý súbor koncepčných a metodických dokumentov prispel k skvalitneniu ekonomického riadenia s dôrazom na transparentnosť a efektívne využívanie zdrojov.

Personálne zabezpečenie rezortu ministerstva obrany

13) K najvýznamnejším opatreniam v oblasti personálneho manažmentu rezortu ministerstva obrany patrili realizácia rozsiahlych organizačných zmien, vo vzťahu k štátnym zamestnancom implementácia nového zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vo vzťahu k profesionálnym vojakom schválenie novely zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

14) V dôsledku organizačných zmien sa počet personálu celého rezortu ministerstva obrany v roku 2009 znížil vo všetkých kategóriách. V rámci štruktúr OS SR v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi došlo v roku 2009 k poklesu počtu profesionálnych vojakov.

Čiastkový záver:

Personálne zabezpečenie rezortu MO SR umožnilo plnenie stanovených úloh.

Legislatívny rámec obrany

15) V roku 2009 boli precizované všeobecne záväzné právne predpisy predovšetkým v nadväznosti na poznatky z aplikačnej praxe. V oblasti riadenia štátnej správy na úseku obrany bol prijatý zákon č. 473/2009 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane SR v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s prínosom vo vytvorení legislatívneho rámca pre vyvlastňovanie pozemkov a stavieb vo verejnom záujme na účely obrany aj v stave bezpečnosti a precizovanie ustanovení o evidencii fyzických osôb, ktorým je možné v čase vojny alebo vojnového stavu uložiť pracovnú povinnosť. Na vytvorenie právneho rámca pre pôsobenie OS SR v rámci Integrovaného systému protivzdušnej obrany NATO (NATINADS) bol prijatý zákon č. 494/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR v znení neskorších predpisov. S cieľom zvýšiť profesionalitu jednotlivých profesionálnych vojakov bol prijatý zákon č. 483/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zmeny vyplývajú predovšetkým z aplikačných poznatkov a v prevažnej miere sprisňujú podmienky vykonávania štátnej služby. Na zlepšenie starostlivosti o účastníkov boja za národné oslobodenie bol prijatý zákon č. 285/2009 Z. z. o poskytovaní príspevku účastníkom národného boja za oslobodenie a vdovám a vdovcom po týchto osobách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Prijatý bol aj zákon č. 58/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 463/2003 Z. z. o vojnových veteránoch a o doplnení zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 219/2006 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým sa upravuje štatút vojnového veterána. Zákon č. 277/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 11/2004 Z. z. o obrannej štandardizácii, kodifikácii a štátnom overovaní kvality výrobkov a služieb na účely obrany precizuje pôsobnosť Úradu pre obrannú štandardizáciu, kodifikáciu a štátne overovanie kvality. Okrem toho MO SR participovalo aj na tvorbe ďalších, z hľadiska pôsobnosti MO SR významných zákonov týkajúcich sa prechodu pôsobnosti v oblasti obchodovania s vojenským materiálom z Ministerstva hospodárstva SR na MO SR a v súvislosti so zrušením vojenského súdnictva.

Čiastkový záver:

V roku 2009 došlo k zdokonaleniu právneho rámca s dôrazom na oblasť obrany štátu v rámci kolektívnej obrany, činnosť orgánov verejnej moci na úseku obrany štátu a na skvalitnenie výkonu služby profesionálnych vojakov.

Medzinárodná spolupráca

16) SR presadzovala svoje bezpečnostné záujmy aktívnym využívaním možností vyplývajúcich z členstva v NATO, EÚ a OSN a rozvojom bilaterálnej politicko-vojenskej spolupráce. Došlo k zlepšeniu obsahovej i procesnej stránky pri generovaní národných stanovísk ku kľúčovým problémom NATO a EÚ. Najvýznamnejšou zahraničnopolitickou aktivitou SR bolo neformálne rokovanie ministrov obrany členských krajín NATO po prvýkrát usporiadané na území SR, ktoré malo popri vysokej odbornej a organizačnej úrovni aj mimoriadny medzinárodno-politický význam a prispelo k úspešnej prezentácii SR.

17) Na ostatných vrcholných rokovaní NATO počas roka SR prispievala k riešeniu kľúčových otázok transformácie NATO s dôrazom na hľadanie rovnováhy medzi existujúcimi zdrojmi a úlohami NATO. SR podporovala politiku „otvorených dverí“ NATO, pričom sa v súlade so svojimi zahraničnopolitickými prioritami zameriavala na podporu partnerských krajín NATO z regiónov západného Balkánu a východnej Európy. Konkrétnym príspevkom SR v tejto oblasti bolo plnenie úloh Kontaktného veľvyslanectva NATO na Ukrajine Zastupiteľským úradom SR v Kyjeve, na činnosti ktorého sa podieľalo aj MO SR.

18) Najvýznamnejším príspevkom SR v rámci NATO bolo aktívne pôsobenie v operáciách NATO s posilnením účasti v kľúčovej operácii ISAF v Afganistane. V rámci nového konceptu Síl reakcie NATO (ďalej len „NRF“) pristúpila SR prijatím dobrovoľného národného cieľa k novej štruktúre príspevkov OS SR do NRF a bojových skupín EÚ (ďalej len „EU BG“).

19) V roku 2009 došlo k aktivizácii zapájania sa SR do projektov NATO s cieľom efektívnejšieho využitia zdrojov na rozvoj nedostatkových spôsobilostí v rámci mnohonárodnej spolupráce. Prípravou Centra výnimočnosti pre odstraňovanie nevybuchnutej munície (CoE EOD) v SR na dosiahnutie počiatkovej operačnej spôsobilosti na medzinárodnej úrovni od roku 2010 pokračovalo plnenie úloh v rámci programu NATO pre boj proti terorizmu. Účasť SR v týchto projektoch vytvorila lepšie podmienky aj pre zapojenie subjektov obranného priemyslu SR do ich realizácie.

20) SR prispievala k tvorbe a realizácii Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky, predovšetkým účasťou v operáciách EÚ, prípravou príspevkov do EU BG, účasťou na programoch Európskej obrannej agentúry (projekt Európskej vzdušnej dopravnej flotily) ako aj podporou rozvoja civilných a vojenských spôsobilostí EÚ. SR sa zasadzovala za strategické partnerstvo NATO a EÚ.

21) Vo vzťahu k OSN boli zabezpečené záväzky SR prispievaním k budovaniu mieru a udržiavaniu bezpečnosti v krízových regiónoch predovšetkým účasťou v mierovej misii UNFICYP a pozorovateľskej misii UNTSO.

22) Výsledkom spolupráce v rámci formátu Vyšehradskej skupiny (V4) boli najmä rozhodnutia o koordinácii postupu pri tvorbe novej Strategickej koncepcie NATO, deklarácia o vzájomnej spolupráci v záležitostiach, týkajúcich sa zlepšenia spolupráce NATO a EÚ, zámer spracovania štúdie realizovateľnosti spoločnej EU BG, vzájomná ponuka výcvikových zariadení, rozhodnutie preskúmať možnosti mnohonárodných riešení v oblasti vyzbrojovania. Bolo podpísané Memorandum o porozumení o spolupráci v oblasti vyzbrojovania.

23) SR v roku 2009 ako predsedníčka krajina pokračovala v projekte TISA prípravou a vykonaním veliteľsko-štábného cvičenia s čiastočným vyvedením vojsk mnohonárodného

ženijného práporu TISA na území SR, ktoré potvrdilo jeho pripravenosť pomôcť civilnému obyvateľstvu pri živelných pohromách. Pokračovali aktivity Vojenskej polície v príprave Mnohonárodného policajného práporu NATO (ďalej len „MNMPBAT“) s vyvrcholením v účasti na medzinárodnom cvičení MNMPBAT v Českej republike.

24) V oblasti bilaterálnych vzťahov pokračoval trend z predchádzajúcich rokov v orientovaní spolupráce SR predovšetkým na hlavných spojencov a strategických partnerov. V centre spolupráce boli otázky súvisiace s operáciami krízového manažmentu mimo územia SR, rozvojom spôsobilostí, výcviku a vzdelávania vojakov a budovanie EU BG. Spolupráca s partnermi bola zameraná na odovzdávanie skúseností z prístupového procesu do NATO a EÚ.

25) Boli uzatvorené medzinárodno-právne zmluvné dokumenty najmä s Českou republikou, Francúzskom, Holandskom, Kórejskou republikou, Maďarskom, Poľskom, Rakúskom a USA upravujúce spoluprácu v oblastiach výcviku a rozvoja spôsobilostí, spoločného pôsobenia v operáciách, budovania EU BG, spoločných cvičení, vyzbrojovania, ochrany utajovaných skutočností, vzájomného uznávania štátneho overovania kvality výrobkov a služieb na účely obrany, ako aj širšie dohody v oblasti obrany resp. vo vojenskej oblasti.

26) SR splnila všetky záväzky v oblasti kontroly zbrojenia, odzbrojenia a budovania dôvery a bezpečnosti vrátane notifikačných povinností SR a verifikačných aktivít v SR i v zahraničí.

Čiastkový záver:

SR plnením svojich spojeneckých a ďalších medzinárodných záväzkov v oblasti obrany potvrdila, že je spoľahlivým spojencom a dôveryhodným partnerom.

3 OZBROJENÉ SILY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Plnenie prioritných úloh

27) Najlepšie boli splnené prioritné úlohy jednotkami vyčlenenými do síl rýchlej reakcie NATO a EÚ, kde bola dosiahnutá a udržaná požadovaná úroveň operačnej pripravenosti ako aj úlohy udržiavania spôsobilosti zabezpečovať účasť v operáciách krízového manažmentu mimo územia SR. Čiastočne boli splnené úlohy pri dosahovaní resp. udržaní požadovanej úrovne operačnej pripravenosti u ostatných určených spôsobilostí pripravovaných v zmysle cieľov síl.

28) Príspevok SR do NRF-13 v druhom polroku 2009 splnil úlohy vyplývajúce zo zaradenia do pohotovostnej fázy. Príspevok SR do EU BG pod vedením Českej republiky tvorený príslušníkmi OS SR a Vojenskej polície splnil úlohy zaradenia v pohotovostnej fáze v druhom polroku 2009. Jednotky OS SR a Vojenskej polície deklarované do EU BG vytvárajú spolu s Poľskom, Nemeckom, Litvou a Lotyšskom absolvovali v druhom polroku 2009 národnú certifikáciu a cvičenie na medzinárodnej úrovni, čím bola úspešne zavŕšená príprava na pohotovostnú fázu od 1. 1. 2010.

29) Vojenská polícia splnila kľúčové úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov a medzinárodných záväzkov vrátane zabezpečenia jednotiek pre operácie krízového manažmentu mimo územia SR a plnenia asistenčných úloh na území SR.

Čiastkový záver:

OS SR a Vojenská polícia plnili hlavné úlohy obrany štátu a kľúčové medzinárodné záväzky.

Účasť v operáciách a misiách

30) Na konci roku 2009 pôsobilo celkovo 619 príslušníkov OS SR v 7 operáciách a misiách pod vedením NATO, EÚ a OSN (ISAF, KFOR a veliteľstvo NATO v Bosne a Hercegovine, ALTHEA, monitorovacia misia EUMM, UNFICYP a pozorovateľská misia UNTSO), čo je oproti roku 2008 nárast o 68 profesionálnych vojakov najmä v dôsledku navrhnutia účasti v ISAF. Tým došlo k zväčšeniu podielu zastúpenia OS SR v operáciách pod vedením NATO z 57 % na 62 %.

31) V rámci operácie NATO v Afganistane (ISAF) sa realizoval mandát Národnej rady SR schválený v roku 2008. Uznesením Národnej rady SR bolo v júni rozšírené časové i teritoriálne pôsobenie príslušníkov OS SR a navrhnutý mandát účasti OS SR v operácii z 246 osôb na 262 osôb. K 31. 12. 2009 plnilo v operácii ISAF úlohy celkom 241 príslušníkov OS SR (oproti 175 v roku 2008), čo je nárast o 66 osôb.

32) V operácii KFOR v Kosove plnilo 139 príslušníkov mechanizovanej rotý OS SR predovšetkým úlohy pri udržiavaní bezpečného a bezkonfliktného prostredia. V nadväznosti na rozhodnutie NATO o zmene charakteru operácie KFOR bol prijatý zámer výraznej redukcie účasti OS SR v operácii KFOR do konca roku 2010. Na veliteľstve NATO v Sarajeve naďalej plnil úlohy jeden príslušník OS SR.

33) V operácii EÚ - ALTHEA v Bosne a Hercegovine pôsobila 35 členná slovenská strážna jednotka na základni v Sarajeve. Ďalší 4 príslušníci OS SR pôsobili na veliteľstve EUFOR v Sarajeve. Pre odstránenie nedostatkových spôsobilostí v operácii ALTHEA SR vyslala na obdobie štyroch mesiacov do tejto operácie dva dopravné vrtuľníky Mi-17 s príslušným personálom. Na základe požiadavky EÚ a následného rozhodnutia vlády SR sa do pozorovateľskej misie EÚ v Gruzínsku zapojil 1 príslušník OS SR. Jedným vojenským expertom sa SR podieľala na činnosti operačného veliteľstva EÚ vo Francúzsku pre operáciu v Čade.

34) V misii OSN - UNFICYP na Cypre, kde bola SR vedúcou krajinou jedného zo sektorov, plnilo 196 príslušníkov OS SR úlohy monitorovania nárazníkovej zóny medzi tureckou a gréckou časťou ostrova. V pozorovateľskej misii UNTSO pôsobili v závere roka 2 príslušníci OS SR pri monitorovaní dodržiavania prímeria na hraniciach Libanonu a Sýrie s Izraelom.

35) MO SR sa podieľalo na činnosti medzirezortnej pracovnej skupiny pod gesciou MZV SR za účelom vytvorenia účinných mechanizmov medzirezortnej koordinácie v oblasti civilných nástrojov stabilizácie a rekonštrukcie pre operácie krízového manažmentu mimo územia SR, pričom bol pripravený *Návrh na zefektívnenie účasti civilných expertov v aktivitách krízového manažmentu mimo územia SR*.

Čiastkový záver:

Úlohy vo všetkých operáciách a misiách boli plnené na dobrej úrovni. Nasadzovanie organických jednotiek bolo zabezpečené v operácii KFOR a čiastočne u strážnych jednotiek pre ISAF. Skúsenosti získané v operáciách boli intenzívnejšie využívané pri výcviku do ďalších operácií a misií predovšetkým pri príprave jednotiek do operácie ISAF.

Štruktúra ozbrojených síl, doktríny a mobilizačné dopĺňovanie

36) V roku 2009 boli realizované zásadné organizačné zmeny podľa schváleného vnútorného organizačného členenia, v rámci čoho došlo k redukcii prvkov GŠ OS SR, zrušeniu spojovacieho veliteľstva, veliteľstva logistiky a veliteľstva výcviku a k redukcii časti nenasaditeľných jednotiek OS SR. Tým došlo k zoštíhleniu orgánov velenia a riadenia na

strategickom a operačnom stupni a celkovej redukcii tabuľkových počtov personálu OS SR o 10 %. Nad rámec toho boli znížené počty zamestnancov fyzickej ochrany objektov v OS SR o 16 %.

37) Bola schválená novelizácia Doktríny OS SR (C), úspešne pokračovala implementácia štandardizačných dokumentov NATO.

Čiastkový záver:

Plánované úlohy v oblasti organizačných zmien, tvorby doktrín a v oblasti prípravy, zabezpečenia a vykonania mobilizácie a mobilizačného dopĺňovania ozbrojených síl boli splnené.

Plnenie cieľov síl a rozvoj spôsobilostí

38) Na zabezpečenie obrany štátu a splnenie spojeneckých a ďalších medzinárodných záväzkov bolo hlavné úsilie smerované do plnenia úloh vyplývajúcich z cieľov síl s dôrazom na zabezpečenie pripravenosti deklarovaných jednotiek do NRF a EU BG a jednotiek vyčlenených do operácií, čo bolo splnené.

39) V porovnaní s rokom 2008 došlo v roku 2009 k miernemu nárastu nasaditeľnosti Pozemných síl OS SR, kde bola dosiahnutá úroveň 31,73 % (oproti 28,77 % v roku 2008). Udržateľnosť zostala na porovnateľnej úrovni (10,33 %), čo predstavuje splnenie kritéria NATO v oblasti udržateľnosti na úrovni 10 %. Kľúčová spôsobilosť zabezpečenia nedotknuteľnosti vzdušného priestoru SR v rámci NATINADS bola zabezpečovaná nepretržite dvojicou lietadiel MiG-29. Udržané boli spôsobilosti pozemnej protivzdušnej obrany. Úlohy zabezpečenia leteckej, pátracej a záchranej služby (LPZS) boli splnené. V roku 2009 boli zmodernizované Mi-17 LPZS, ktoré zvýšia operačné spôsobilosti LPZS v nasledujúcich rokoch. Koordinácia vojenskej a civilnej letovej premávky bola zabezpečená. Zvýšila sa spôsobilosť pôsobiť v extrémnych podmienkach z dôvodu lepšieho materiálneho vybavenia jednotlivca, pokrok nastal aj v oblasti vojenského zdravotníctva.

40) Spôsobilosti Vojenskej polície sa zlepšili predovšetkým v dôsledku výcviku s príslušníkmi ozbrojených síl USA na území SR, získania skúseností z operácie ISAF, spoločného výcviku s jednotkami OS SR pri príprave deklarovaných jednotiek EU BG ako aj v dôsledku spoločného výcviku s jednotkami vojenskej polície Českej republiky, Poľska a Chorvátska v rámci projektu MNMPBAT.

41) V oblasti asistenčných spôsobilostí došlo k čiastočnému zlepšeniu u Vzdušných síl OS SR nákupom špeciálneho materiálu požiarnej ochrany a vykonaním námetových cvičení so zložkami hasičského a záchranného zboru Ministerstva vnútra SR. V rámci plnenia asistenčných úloh OS SR poskytli pomoc nasadením síl a prostriedkov pri hasení požiarov.

Čiastkový záver:

V rámci plnenia Cieľov síl 2008 bola zabezpečená pripravenosť deklarovaných jednotiek, došlo k nárastu spôsobilosti nasaditeľnosti. Tempo plnenia Cieľov síl 2008 bolo nepriaznivo ovplyvnené odsúvaním modernizačných projektov predovšetkým v dôsledku dopadov ekonomickej krízy. Z tohto dôvodu boli v rozsahu dostupných zdrojov prijímané opatrenia na zabezpečenie plnenia prioritných cieľov síl.

Výcvik

42) Výcvik v rámci Pozemných síl OS SR v roku 2009 bol zameraný na prípravu deklarovaných jednotiek v rámci mechanizovanej práporovej skupiny a pre rotácie EU BG, v plnom rozsahu bol vykonávaný aj pre jednotky vysielané do operácií. Najvýznamnejšími výcvikovými aktivitami boli práporné taktické cvičenie mechanizovanej práporovej skupiny, v rámci čoho bola vykonaná národná certifikácia, medzinárodné cvičenie deklarovaných jednotiek do EU BG pod vedením Českej republiky, záverečné cvičenie deklarovaných jednotiek EU BG pod vedením Poľska. Rozhodujúce úlohy v oblasti výcviku Pozemných síl OS SR boli splnené.

43) Vo výcviku Vzdušných síl OS SR bol hlavný dôraz položený na udržanie spôsobilostí pre plnenie úloh NATINADS, na prípravu vrtuľníkovej jednotky do EU BG pod vedením Poľska a na prípravu ostatných jednotiek podľa Cieľov síl 2008. Vrtuľníková jednotka v etape prípravy do EU BG bola nasadená do operácie ALTHEA, čo pomohlo jej príprave v podmienkach blízky bojovým. Pozemné systémy protivzdušnej obrany vykonávali udržiavací výcvik. Neboli vykonané ostré bojové streľby lietadiel MiG-29.

44) Vo výcviku útvarov a jednotiek Síl výcviku a podpory OS SR bola hlavná pozornosť venovaná dosiahnutiu pripravenosti deklarovaných jednotiek podľa cieľov síl zaradených v rotáciách NRF a EU BG, pričom tieto dosiahli požadovanú úroveň vycvičenosti. Vykonaný bol prvý národný výcvik štábných dôstojníkov EOD a výcvik špecialistov EOD na odstraňovanie a likvidáciu konvenčnej munície 3. úrovne. V jednotkách Spoločnej logistickej podpornej skupiny bol výcvik skončený etapou na úrovni roty. Rozhodujúce úlohy výcviku Síl výcviku a podpory OS SR boli splnené.

45) V rámci spoločného výcviku pozemných a vzdušných síl došlo v rámci vyčleneného leteckého úsilia oproti roku 2008 k zvýšeniu náletu so zameraním na vzdušnú podporu pozemných operácií a leteckú prepravu. Spoločný výcvik týchto síl vyvrcholil počas práporného taktického cvičenia mechanizovanej práporovej skupiny.

46) Vo výcviku príslušníkov Vojenskej polície bolo ťažisko položené na prípravu jednotiek vyčleňovaných do operácie ISAF, na prípravu deklarovaných jednotiek EU BG, na prípravu jednotky pre MNMPBAT a na prípravu na riešenie krízových situácií na území SR. Kvalita a intenzita výcviku jednotiek Vojenskej polície sa zlepšila oproti roku 2008 hlavne z dôvodu zaradenia jednotiek Vojenskej polície do prípravy a vyslania do operácie ISAF.

47) V oblasti rozvoja učebno-výcvikovej základne, výcvikových zariadení a kapacít vrátane posádkových cvičísk a strelníc pokračovalo budovanie Ústavu špeciálneho zdravotníctva a výcviku MO SR Lešť, v rámci čoho boli dobudované cvičiská a trenažéry na výcvik boja v zastavaných oblastiach a na výcvik záchranárskych zložiek, zrekonštruované boli strelnice bojových vozidiel a pokračovala príprava strelecko-taktických trenažérov. Tým došlo ku kvalitatívnemu i kvantitatívnemu posunu v možnostiach prípravy cvičiacich jednotiek. Vo väčšej miere bola využívaná živá simulácia umožňujúca reálne vykonávať bojovú činnosť a výcvik s opozičnou jednotkou.

Čiastkový záver:

Napriek úprave zdrojov v priebehu roka sa rozhodujúce úlohy v oblasti výcviku OS SR a Vojenskej polície podarilo splniť.

Vzdelávanie

48) V oblasti vysokoškolského a kariérneho vzdelávania profesionálnych vojakov AOS zabezpečila požiadavky OS SR v plnom rozsahu. V súlade so zámermi rezortu ministerstva obrany sa v roku 2009 neotváralo vysokoškolské štúdium prvého stupňa. V akademickom roku 2008/2009 ukončilo štúdium prvého stupňa vysokoškolského vzdelávania celkom 84 absolventov. Od septembra 2009 bolo otvorené externé jednoročné štúdium druhého stupňa v dvoch študijných programoch. V roku 2009 bola vykonaná komplexná akreditácia študijných programov AOS. Pokračoval Medzinárodný kurz pre štábnych dôstojníkov (ISOC), ktorý absolvovalo 33 dôstojníkov z 10 krajín vrátane SR. Realizovaný bol aj najvyšší kurz – Kurz národnej bezpečnosti, ktorého vojenskú formu absolvovalo 6 dôstojníkov OS SR a civilnú formu 7 absolventov z orgánov verejnej správy.

Čiastkový záver

Úlohy v oblasti vzdelávania príslušníkov rezortu ministerstva obrany boli splnené.

Modernizácia, vyzbrojovanie a komunikačné a informačné systémy

49) Modernizácia bola v dôsledku krátenia rozpočtu rezortu MO SR orientovaná na zabezpečenie prioritných potrieb OS SR s dôrazom na jednotky vysielané do operácií a zabezpečenie pripravenosti príspevkov vyčlenených do síl rýchlej reakcie NATO a EÚ.

50) V oblasti modernizácie leteckej techniky a systémov manažmentu vzdušného priestoru bola dokončená modernizácia vrtuľníkov Mi-17 pre LPZS, lietadla L-39ZA a An-26 a ukončené bolo riešenie taktického mobilného prístavacieho systému pre vrtuľníky. Začaté boli práce na trenážeri pre výcvik pilotov vrtuľníkov Mi-17. Obstaraná bola kontrolno-meracia technika pre lietadlá MiG-29.

51) V oblasti rozvoja výzbroje, techniky a materiálu boli obstarané odevný systém, nosný modulárny systém, poľná rovnošata v digitálnej potlači, balistické prilby, výstroj pre pilotov, prístroje na nočné videnie, nakúpené kontajnery so špeciálnymi zástavbami, špeciálne prístroje v rámci komplexnej zdravotnej ochrany, komodity pre komplexnú radiačnú, chemickú a biologickú ochranu a komplex logistickej podpory. V oblasti automobilovej techniky boli obstarané ťažké nákladné terénne autá, stredné nákladné terénne autá a ľahké obrnené vozidlá, malé terénne automobily civilnej verzie. Pre špeciálne jednotky ozbrojených síl boli obstarané ľahké pechotné zbrane. Bola zabezpečovaná špeciálna žienijná (EOD) technika a špeciálna výbava pre Vojenskú políciu.

52) V oblasti rozvoja komunikačných a informačných systémov sa pokračovalo v implementácií automatizovaného systému velenia a riadenia taktického stupňa, rozvíjaný bol subprojekt Bojový komunikačný rádiový systém. Pri realizácii projektu MOKYS došlo k zjednoteniu požiadaviek užívateľa s následnou implementáciou týchto zmien do systému. V rámci stacionárnej komunikačnej siete došlo k zavedeniu nových technológií podporujúcich zvýšenie rýchlosti a priepustností sietí. Pri stacionárnych informačných systémoch sa podarilo podporiť celorezortné procesy riadenia, boli vykonané vojskové skúšky informačného systému radiačnej, chemickej a biologickej ochrany, v integrovanom informačnom systéme začali práce na ďalších moduloch. Pokrok nastal v bezpečnosti komunikačných a informačných systémov a ochrany informácií, vybudovaná bola adekvátna komunikačná a bezpečnostná infraštruktúra pre informačné systémy podporujúce automatizáciu vojenských a nevojenských procesov velenia a riadenia.

Čiastkový záver:

Napriek obmedzeným zdrojom sa podarilo pokročiť vo vyzbrojovaní v takých prioritných oblastiach, ako je vybavenie pre jednotky nasadzované do operácií krízového manažmentu mimo územia SR a výstroj jednotlivca. V oblasti komunikačných a informačných systémov a bezpečnosti došlo oproti roku 2008 k plánovitému rozvoju s cieľom zvýšenia úrovne jednotlivých spôsobilostí pre OS SR, pokrytiu špecifických požiadaviek jednotlivých zložiek rezortu ministerstva obrany a plneniu celorezortných úloh.

4 PODPORA OBRANY ŠTÁTU

53) V oblasti podpory obrany štátu bol hlavný dôraz položený na implementáciu úloh vyplývajúcich s *Dlhodobého plánu prípravy a rozvoja podpory obrany do roku 2015*, ktoré sa realizovali plnením zámerov a cieľov medzirezortného programu Podpora obrany na roky 2009-2014. Celkový zámer medzirezortného programu Podpora obrany – udržať funkčný systém obrannej infraštruktúry, účinná podpora a všestranné zabezpečenie činnosti OS SR a spojencov na území štátu – bol v roku 2009 splnený.

54) Pokračovala postupná implementácia *Koncepcie zamerania a podpory výskumu a vývoja v oblasti obrany do roku 2010*. Realizované aktivity výskumu a vývoja boli orientované na vecné priority s dôrazom na dlhodobé požiadavky na rozvoj spôsobilostí.

55) Pokračovala modernizácia technickej infraštruktúry výskumu a vývoja na AOS, pričom bol schválený projekt čerpania prostriedkov z európskych štrukturálnych fondov. AOS v súlade so stanovenými prioritami riešila celkom 23 projektov, získala 2 projekty z Európskej obrannej agentúry.

56) V rámci Organizácie NATO pre výskum a technológie (RTO NATO) pokračovalo zapojenie v činnosti piatich Panelov RTO na úrovni predchádzajúceho roku. Rovnako pokračovala účasť SR na 2 programoch spoločného investovania v oblasti obranného výskumu a technológií Európskej obrannej agentúry a v jednom projekte mnohostranného obranného výskumu.

57) V podprograme hospodárskej mobilizácie MO SR boli finančné prostriedky využité na zabezpečenie plnenia úloh hospodárskej mobilizácie v subjektoch hospodárskej mobilizácie rezortu MO SR a uchovanie výrobných schopností v subjektoch hospodárskej mobilizácie mimo rezort MO SR.

58) Stav pripravenosti štátneho územia na obranu bol v súlade s doktrínou podpory hostiteľskej krajiny, aktualizovaný bol *Katalóg národných spôsobilostí hostiteľskej krajiny*, ktorý bol zaslaný Veliteľstvu NATO a dotknutým subjektom v SR.

59) V rámci programu Bezpečnostných investícií NATO (NSIP) bolo dokončených 7 z 12 projektov modernizácie leteckej základne Sliač v rámci súboru spôsobilostí *Zabezpečenie operačných spôsobilostí v siedmich nových členských štátoch*.

60) SR udržiavala primeranú úroveň obrannej infraštruktúry štátu. Zoznam strategických objektov bol spresnený materiálom *Aktualizácia zaradenia objektov do kategórie objektov osobitnej dôležitosti a do kategórie ďalších dôležitých objektov a spôsob ich ochrany a obrany* schváleným vládou SR.

61) V oblasti bezpečnosti uloženia trhavín a munície sa oproti predchádzajúcim rokom výrazne zlepšil stav v bezpečnosti uloženia munície v skladových kapacitách OS SR preskladnením munície, odpredajom a likvidáciou munície.

62) V oblasti štátnej správy na úseku obrany MO SR v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR realizovalo prípravu vedúcich odborov civilnej ochrany a krízového riadenia obvodných úradov v sídle kraja. Územné vojenské správy sa spolu s obvodnými úradmi podieľali na príprave starostov jednotlivých obcí na plnenie úloh obrany. Úlohy civilnej

ochrany v rezorte ministerstva obrany boli splnené, MO SR implementovalo úlohy v oblasti civilného núdzového plánovania.

63) Došlo k skvalitneniu správy majetku štátu v správe MO SR dôsledným prispôsobovaním investičných zámerov potrebám ozbrojených síl, znižovaním rozostavanosti, postupným odpredajom prebytočného majetku a koncepciou optimalizáciou dislokácie útvarov a zariadení rezortu obrany. Boli rozpracované postupy pre efektívne a transparentné naloženie s prebytočným majetkom štátu. Došlo ku zrýchleniu výstavby, skracovaniu plánovaných termínov ukončenia stavieb a tým aj k znižovaniu celkovej miery rozostavanosti. Umožnenie odpredaja prebytočného majetku štátu v správe MO SR vrátane bytov pozitívne ovplyvnilo príjmovú časť kapitoly MO SR.

64) Komunikácia MO SR s verejnosťou využívala aj tematické výstavy a besedy na stredných školách, pričom hlavnou komunikačnou témou bolo členstvo SR v NATO a účasť OS SR v operáciách, predovšetkým v ISAF. Na posilňovanie historického povedomia verejnosti a rozvoj bezpečnostnej komunity SR sa rezort ministerstva obrany podieľal na vydaní knižných publikácií. Finančne, organizačne a poskytnutím záštity podporil informačné aktivity mimovládnych organizácií v oblasti bezpečnosti a obrany a poskytol študentom vysokých škôl krátkodobé stáže. Aktualizovaná bola zmluvná základňa pre rozvoj spolupráce MO SR so záujmovými združeniami s profesionálnym vzťahom k ozbrojeným silám.

65) Postupne bola implementovaná *Koncepcia ďalšieho pôsobenia niektorých akciových spoločností a štátneho podniku v pôsobnosti MO SR*, v rámci čoho došlo k redukcii počtu subjektov technickej a skúšobnej základne zo 7 na 3 subjekty. Pri implementácii *Koncepcie vojenského zdravotníctva so zameraním na vojenské nemocnice, polikliniky a ďalšie vojenské zdravotnícke a rekreačné zariadenia* bola Nemocnica MO SR, a. s. zlúčená s Nemocnicou svätého Michala.

Čiastkový záver:

Hlavné úlohy v oblasti podpory obrany boli splnené, dôraz bol položený na realizáciu medzirezortného programu Podpora obrany, skvalitňovanie správy majetku štátu v správe MO SR a racionalizáciu podporných prvkov rezortu ministerstva obrany v oblasti zdravotníctva, vedecko-výskumnej a skúšobnej základne.

5 ZÁVER

66) Obrana SR bola zabezpečená v rámci kolektívnej obrany. Aj napriek dopadom ekonomickej krízy na kapitolu MO SR rezort splnil rozhodujúcu časť kľúčových úloh stanovených ministrom obrany SR na rok 2009 a prioritných úloh MO SR na splnenie Programového vyhlásenia vlády SR do konca volebného obdobia.

67) Najlepšie výsledky boli v roku 2009 dosiahnuté pri plnení spojeneckých a ďalších medzinárodných záväzkov s dôrazom na účasť v operáciách krízového manažmentu mimo územia SR a splnenie úloh prípravnej a pohotovostnej fázy rotácii NRF a EU BG. Úspešne bola realizovaná zásadná racionalizácia štruktúr MO SR vrátane jemu podriadených prvkov, zoštíhlenie orgánov velenia a riadenia na strategickej a operačnej úrovni a racionalizácia štruktúr OS SR. Skvalitnila sa správa majetku štátu v správe MO SR, zdokonalil sa právny rámec obrany štátu, realizované boli niektoré z modernizačných projektov.

68) Zvýšenú pozornosť bude potrebné v ďalšom období venovať rezervám u operačnej pripravenosti nedeklarovaných jednotiek a tempu dosahovania spôsobilostí podľa Cieľov síl 2008, ktoré bolo v roku 2009 navyše nepriaznivo ovplyvnené dopadmi ekonomickej krízy. To bude vyžadovať sústredenie a efektívne využitie zdrojov na dosahovanie požadovaných spôsobilostí v záujme udržania kredibility SR ako člena NATO a EÚ.